

Brusel 25. listopadu 2019
(OR. en)

14459/19

DEVGEN 215
GENDER 56
SUSTDEV 167
SOC 769
ONU 131
ACP 138
RELEX 1092
COHAFA 101
COHOM 123

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	25. listopadu 2019
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	13993/19
Předmět:	Provádění akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů II v roce 2018: posílení rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen ve vnější činnosti EU – závěry Rady (25. listopadu 2019)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o provádění akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů II v roce 2018: posílení rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen ve vnější činnosti EU ve znění přijatém Radou na jejím 3732. zasedání, které se konalo dne 25. listopadu 2019.

**Závěry Rady o provádění akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů II v roce 2018:
posílení rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen ve vnější činnosti EU**

1. Rada konstatuje, že v roce 2018 bylo v celosvětovém měřítku dosaženo dalšího významného pokroku, pokud jde o genderovou rovnost a posilování postavení žen a dívek. Několik zemí přijalo nebo je připraveno přijmout právní předpisy zaměřené na rovnost a boj proti diskriminaci, navýšilo rozpočtové prostředky na genderovou problematiku a zlepšilo kvalitu svých procesů v oblasti podávání zpráv a transparentnosti. Je prokázáno, že se situace dívek a žen zlepšuje, přičemž je méně případů dětských, předčasných a nucených sňatků, zlepšuje se sociální začlenění a zvyšuje se účast na politickém, hospodářském a veřejném životě. I přes všechna zlepšení však zatím není možné v případě žádné země na světě konstatovat, že je na dobré cestě k dosažení genderové rovnosti do roku 2030. Rada je znepokojena tím, že odstranění globálních genderových rozdílů by podle odhadů při současném tempu zlepšování situace trvalo 108 let¹. V mnoha částech světa není ženám a dívkám umožněno plně požívat všechna lidská práva a v důsledku zmenšujícího se demokratického prostoru po celém světě čelí organizace občanské společnosti, včetně organizací hájících práva žen, stále větším výzvám. Genderovou nerovnost kromě toho umocňují dlouhotrvající konflikty, důsledky změny klimatu, přírodní katastrofy a nucené vysídlování.
2. Je naléhavě zapotřebí mnohem důkladnější, rychlejší a ambicióznější reakce na celosvětové, regionální a místní úrovni v zájmu naplnění Agendy 2030 a jejích cílů udržitelného rozvoje, jakož i cílů v oblasti genderové rovnosti. Rada proto znovu potvrzuje, že EU a členské státy jsou plně a pevně odhodlány splnit do roku 2030 všech 17 cílů udržitelného rozvoje, mimo jiné prosazovat ve všech oblastech politiky a činnosti jako prioritu plné požívání všech lidských práv ze strany žen a dívek, genderovou rovnost a posílení postavení žen a dívek. Jedná se o zastřešující prioritu EU a klíčovým nástrojem přispívajícím k dosahování těchto cílů je akční plán EU pro rovnost žen a mužů, neboť zajišťuje soulad úsilí vyvíjeného orgány EU a členskými státy za tímto účelem. Je třeba urychlit pokrok a zachovat dosavadní úspěchy, jakož i zajistit, aby se situace nezhoršila nebo se vývoj nezvrátil.

¹ Jak je uvedeno ve zprávě Světového ekonomického fóra o genderových rozdílech ve světě za rok 2018 (Global Gender Gap Report 2018).

3. Rada připomíná své závěry ze dne 26. listopadu 2018 o provádění akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů II v roce 2017: posílení rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen ve vnější činnosti EU a znovu vyzdvihuje význam zajištění strategického a účinného provádění tohoto plánu prostřednictvím monitorování, hodnocení, podávání zpráv a návazných kroků ve všech vnějších vztazích EU.
4. Rada rovněž připomíná své závěry ze dne 10. prosince 2018 o ženách, míru a bezpečnosti a znovu opakuje, že EU je odhodlána plně provádět rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1325 a návazné rezoluce. Rada zdůrazňuje důležitost plné a smysluplné účasti žen na předcházení konfliktům, budování míru a řešení konfliktů, jakož i na budování odolnosti místních komunit. Rada znovu potvrzuje závazek EU a jejích členských států, jímž je zajistit, aby práva, akceschopnost a ochrana žen a dívek byly zaručeny a podporovány v období před konfliktem, v jeho průběhu i po jeho skončení. Rada opět připomíná své odhodlání, pokud jde o nový strategický přístup EU k ženám, míru a bezpečnosti, v němž se zdůrazňuje, že jsou nutné konkrétní závazky a opatření a že je třeba zapojit, chránit a podporovat ženy a dívky a posilovat jejich postavení, aby bylo dosaženo udržitelného a trvalého míru a bezpečnosti, jež jsou nedílnou součástí lidských práv a udržitelného rozvoje, a to v souladu s Agendou pro udržitelný rozvoj 2030 a jejími cíli udržitelného rozvoje a s novým Evropským konsensem o rozvoji.
5. Rada vítá aktuální pokrok při provádění akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů II, jak se uvádí ve zprávě o provádění za rok 2018. Rada naléhavě vyzývá Komisi, vysokou představitelku a členské státy, aby dále posilovaly svou podporu, pokud jde o genderovou rovnost, plné požívání lidských práv všemi ženami a dívkami a posílení jejich postavení po celém světě, a hrály klíčovou a významnější úlohu při zefektivňování a využívání zdrojů za tímto účelem.

6. Rada bere s uspokojením na vědomí zvýšený důraz EU na genderovou rovnost a posílení postavení žen, jak je uvedeno ve zprávě o provádění za rok 2018, zejména v oblasti hospodářských, sociálních a kulturních práv, včetně podnikání a lidských práv; větší využívání genderové analýzy jako podkladu pro navrhování a vypracovávání projektů; další pokrok ve změně institucionální kultury; posílení soudržnosti a lepší koordinaci mezi orgány EU a mezi těmito orgány a členskými státy EU; lepší začleňování aspektů genderové rovnosti a lidských práv do politik a politických dialogů a posílení úlohy, pokud jde o podporu odpovědnosti v rámci humanitárního systému s cílem řešit genderově podmíněné násilí. Rovněž vítá skutečnost, že EU v současné době klade na příslušných mezinárodních fórech, včetně Komise OSN pro postavení žen, větší důraz na otázky genderové rovnosti a více je zviditelňuje.
7. Rada poukazuje na dosažené výsledky, přičemž konstatuje, že pokrok se napříč tematickými prioritami a u jednotlivých aktérů EU různí. Zbývá ještě vykonat mnoho práce a bude zapotřebí, aby Komise, vysoká představitelka a všechny členské státy společně vyvíjely další úsilí s cílem plně provádět politiku EU v oblasti genderové rovnosti ve vnějších vztazích a dosáhnout minimálních standardů z hlediska výsledků stanovených v akčním plánu pro rovnost žen a mužů (2016–2020).
8. Rada bere s velkým znepokojením na vědomí, že přes dosavadní pokrok bude při současném tempu pokroku obtížné dosáhnout do roku 2020 cíle stanoveného v akčním plánu pro rovnost žen a mužů, podle kterého má 85 % všech nových opatření přispívat k genderové rovnosti a posílení postavení žen, a to buď významně (hodnota G 1), nebo především (hodnota G 2)². V této souvislosti Rada bere se znepokojením na vědomí nejnovější odhady, podle nichž je financování cíle udržitelného rozvoje č. 5 i nadále značně nedostatečné. Rada proto důrazně vybízí všechny aktéry, aby spojili své úsilí v zájmu rychlejšího dosažení tohoto cíle. V této souvislosti Rada připomíná Komisi, vysoké představitelce a členským státům, že cíle v oblasti genderové rovnosti je třeba začleňovat za všech možných okolností a že všechny případy, kdy to možné není³, je nutné zdůvodnit. Rovněž připomíná, že ambiciózní cíle v oblasti genderové rovnosti by měly zahrnovat i další aspekty, jako je věk a zdravotní postižení, aby byl zajištěn pozitivní souhrnný účinek.

² Podle definice Výboru pro rozvojovou pomoc (DAC) Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

³ V takových případech je dané opatření hodnoceno podle ukazatele genderové rovnosti bodem „0“ („G 0“).

9. EU je i nadále odhodlána prosazovat, chránit a naplňovat všechna lidská práva a usilovat o úplné a účinné provádění Pekingské akční platformy a akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji, jakož i výsledků jejich hodnotících konferencí a v této souvislosti se bude nadále zasazovat o sexuální a reprodukční zdraví a práva. S ohledem na výše uvedené Rada znovu potvrzuje závazek EU, jímž je prosazovat, chránit a uplatňovat právo každého jednotlivce na plnou kontrolu nad záležitostmi souvisejícími s jeho sexualitou a sexuálním a reprodukčním zdravím a právo o nich svobodně a odpovědně rozhodovat, bez diskriminace, nátlaku a násilí. EU dále zdůrazňuje, že je nutný všeobecný přístup ke kvalitním a cenově dostupným komplexním informacím o sexuálním a reprodukčním zdraví a ke vzdělávání, včetně komplexní sexuální výchovy, jakož i ke službám zdravotní péče. Rada vítá podrobné informace, mimo jiné v rámci přílohy 5 zprávy o provádění, týkající se činností EU v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, jak je uvedeno v novém Evropském konsensu o rozvoji, a s potěšením bere na vědomí navýšení finančních prostředků v této oblasti v roce 2018. Vzhledem k oznámenému snížení počtu nových intervencí však Rada vyzývá Komisi a členské státy, aby své úsilí v této oblasti v nadcházejících letech zintenzivnily. V tomto ohledu Rada připomíná závazky přijaté na Mezinárodní konferenci o populaci a rozvoji, která letos slaví 25. výročí svého vzniku, a zdůrazňuje, že je třeba zlepšit celkovou metodiku podávání zpráv. Dále zdůrazňuje, že je nutné pokračovat v mobilizaci dalších finančních prostředků a v podpoře zúčastněných stran v této oblasti.
10. Rada vítá větší důraz EU na potírání všech forem diskriminace a násilí coby součásti širšího jevu genderově podmíněné zranitelnosti a násilí, jež jsou úzce provázány s přetrvávajícími nerovnostmi a obecnějšími útoky na genderovou rovnost a na plné požívání lidských práva ženami a dívkami, a jež zahrnují násilí na internetu, digitální i kybernetické násilí. V tomto duchu Rada vyzývá Komisi, vysokou představitelku a všechny členské státy, aby přispěly k úplnému a účinnému provádění Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW), která letos slaví 40. výročí.

11. Rada rovněž vítá skutečnost, že v rámci rozvojové spolupráce zaměřují zúčastněné strany pozornost na boj proti zneužívání a obtěžování v humanitárním kontextu a konfliktních situacích. Zdůrazňuje, že je důležité dodržovat závazky obsažené v doporučení Výboru OECD pro rozvojovou pomoc, které se týká skoncování se sexuálním vykořisťováním, zneužíváním a obtěžováním v rámci rozvojové spolupráce a humanitární pomoci.
12. Rada rovněž vyzývá všechny zúčastněné aktéry EU, včetně členských států, aby se nadále angažovali v předcházení, potírání a stíhání všech forem sexuálního násilí a genderově podmíněného násilí, včetně domácího násilí, škodlivých praktik, jako jsou mrzačení ženských pohlavních orgánů a dětské, předčasné a nucené sňatky, násilí páchané ve jménu cti, jakož i sexuálního a genderově podmíněného násilí páchaného v souvislosti s konfliktem, obchodování s lidmi, sexuálního vykořisťování, zneužívání a obtěžování a násilí a šikany na internetu / kybernetického násilí a šikany. V této souvislosti Rada zdůrazňuje, že je nutná pomoc obětem, a připomíná závazek EU předcházet, potírat a stíhat všechny formy sexuálního násilí a genderově podmíněného násilí, včetně násilí vůči mužům a chlapcům, aniž by docházelo k diskriminaci na základě sexuální orientace a genderové identity obětí. Sexuální a genderově podmíněné násilí je příčinou i důsledkem genderové nerovnosti. Zvláštní pozornost je třeba věnovat ženám a dívkám, jež jsou vystaveny vícenásobným a kombinovaným formám diskriminace, včetně žen a dívek z řad migrantů, uprchlíků a vnitřně vysídlených osob, jakož i žen a dívek s postižením.
13. V této souvislosti Rada vítá pokračující pokrok v provádění iniciativy EU a OSN nazvané Spotlight, jejímž cílem je vymýtit násilí páchané na ženách a dívkách na celém světě a v jejímž rámci bylo v roce 2018 vyčleněno 270 milionů EUR na programy v Africe a Latinské Americe. Rada rovněž oceňuje výrazné vedoucí postavení EU, pokud jde o výzvu k přijetí opatření bránících násilí na základě pohlaví při krizových situacích, a podporu poskytovanou obětem sexuálního a genderově podmíněného násilí spojeného s konfliktem, mimo jiné prostřednictvím práce dvou laureátů Nobelovy ceny za mír za rok 2018, Nadji Muradové a dr. Denise Mukwegeho. V této souvislosti Rada dále zdůrazňuje význam výsledků konference v Oslu věnované problematice skoncování se sexuálním a genderově podmíněným násilím v kontextu humanitárních krizí.

14. Rada zdůrazňuje, že genderová rovnost je klíčovou záležitostí ve všech fázích života a pro osoby všech věkových kategorií, napříč jednotlivými etapami a přechody v jejich životě. Může se jednat o zahájení školní docházky, vstup na pracovní trh, těhotenství, rodičovství, sňatek, ovdovění a odchod do důchodu.
15. Rada znovu připomíná, že do odstraňování všech forem násilí vůči ženám a dívkám a potírání genderových nerovností je nutné zapojit muže a chlapce a je důležité zvyšovat jejich povědomí o dopadu genderové nerovnosti, jakož i prosazovat jejich aktivní a smysluplnou úlohu při podpoře změny chování, řešení problematiky diskriminujících sociálních norem a boji proti genderovým stereotypům.
16. Rada zdůrazňuje, že je třeba, aby Komise, vysoká představitelka a členské státy nadále výrazně zlepšovaly systematické využívání genderové analýzy a důsledné začleňování genderového hlediska, včetně shromažďování a využívání údajů členěných podle pohlaví a věku a ukazatelů zohledňujících genderovou perspektivu, pokud jde o určování, plánování, provádění, monitorování a hodnocení všech procesů v rámci vnější činnosti EU, a to i v oblastech, jako jsou obchod, investice do infrastruktury, investice soukromého sektoru a programy kombinující zdroje, iniciativy v oblasti bezpečnosti a změna klimatu. V rámci veškeré vnější činnosti a mezinárodní spolupráce by měla být rovněž věnována pozornost tematickým oblastem s potenciálně transformačním cílem a obsahem z genderové perspektivy, jakož i přezkumu a prověřování institucionálních, sociálních a systémových norem a vzorců chování – jež jsou příčinou genderové nerovnosti – neboť mají klíčový význam pro dosažení zásadnější změny. Toto úsilí by měl podpořit přístup k rozvoji založený na lidských právech, mimo jiné plným začleněním hlediska genderové rovnosti do souboru nástrojů pro „přístup založený na právech a zahrnující veškerá lidská práva pro rozvojovou spolupráci EU“. Rada rovněž zdůrazňuje, že je důležité dále podpořit změnu institucionální kultury s cílem posílit genderovou rovnost.

17. Rada zdůrazňuje význam intenzivní spolupráce s občanskou společností při provádění akčního plánu GAP II a obecněji při dosahování cílů udržitelného rozvoje. Oceňuje zásadní úlohu, kterou zastávají občanská společnost, místní ženské organizace a obránci lidských práv prostřednictvím aktivního zapojení a konzultací. V tomto ohledu vyzývá Komisi, vysokou představitelku a členské státy, aby nadále vyvíjely a zintenzivnily spolupráci a konzultace s organizacemi občanské společnosti usilujícími o genderovou rovnost a posilování postavení žen a dívek. Takto je třeba postupovat na všech úrovních v rámci provádění akčního plánu GAP II, mimo jiné i při genderové analýze a během celého programového i politického cyklu. Je nutné řádně zohlednit potřebu posílené ochrany a bezpečnosti žen, organizací žen a obránců lidských práv žen, jakož i příznivého prostředí pro občanskou společnost. Pozornost by měla být věnována i ženám a dívkám, které žijí ve venkovských oblastech.
18. V zájmu zajištění plného provedení všech závazků EU v oblasti genderové rovnosti ve vnějších vztazích vybízí Rada Komisi a vysokou představitelku, aby společně s členskými státy pokračovaly v komplexní práci na vytvoření ambiciózní agendy pro genderovou rovnost a posílení postavení žen.
19. Vzhledem k tomu, že si v nadcházejícím roce 2020 budeme připomínat celou řadu významných událostí, jako je 25. výročí Pekingské deklarace a akční platformy, 5. výročí cílů udržitelného rozvoje Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, 20. výročí rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 o ženách, míru a bezpečnosti a obnovení strategického závazku EU v oblasti genderové rovnosti (2016–2019), a s ohledem na navrhované přistoupení EU k Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva) Rada vyzývá všechny aktéry, aby věnovali zvláštní pozornost zajištění soudržnosti mezi vnitřními a vnějšími politikami a činnostmi EU.
20. Rada v této souvislosti vítá zahájení hodnocení provádění akčního plánu GAP II a znovu opakuje, že je třeba nadále rozvíjet zjednodušené, uživatelsky vstřícné a kvalitativní mechanismy podávání zpráv. Rada vyzývá Komisi, aby vycházela ze souvisejících zjištění s cílem zajistit udržitelnost pokroku dosaženého v rámci akčního plánu GAP II a zaměřila své úsilí na nový akční plán EU pro rovnost žen a mužů v roce 2020 s vysokou mírou ambicí, začlenění a provádění ve všech oblastech vnější politiky.